

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПИСМО № 94-ВВ-188 на МТСП от 02.11.2007г. ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ОТПУСКА ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА МАЛКО ДЕТЕ

Отпускът за бременност и раждане е част от специалната закрила на жената - майка и труженичка. Този отпуск е субективно право на работничката или служителката, когато настъпи основанието, заради което той се предоставя и не може да се прехвърля на друго лице. Отпускът е в размер на 315 календарни дни за всяко дете, от които 45 дни задължително се ползват преди раждането. Началото на отпуска за бременност и раждане се определя от предполагаемата според медицински критерии дата на раждането - той започва 45 дни преди тази дата. Остатъкът от отпуска след раждането се разделя на два периода (чл. 45 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските): първият е в размер от 90 дни. Този отпуск се ползва задължително от майката, защото има, както социално (полагане на грижи за детето), така и биологично (възстановяване на здравето на майката след раждането) основание. Предоставя се въз основа на акт за раждане и болничен лист. Вторият е остатъкът от 180 дни. Той се ползва по желание на майката, защото има само социално основание - полагане на грижи за малкото дете. Няма пречка при започнато ползване на отпуска работничката или служителката, по свое желание, да прекрати отпуска и да се върне на работа. За това е необходимо тя да подаде писмено заявление до работодателя, в което да посочи датата, от която желае да се яви на работа.

Съгласно чл. 164, ал. 3 от Кодекса на труда, отпускът за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, със съгласието на майката, се разрешава на бащата или на един от техните родители, когато работят по трудово правоотношение. В чл. 46 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските е регламентирано, че отпускът по чл. 164, ал. 1 КТ се ползва въз основа на писмено заявление на майката или на лицата, посочени в чл. 164, ал. 3 КТ, към което се прилагат декларация и справка, съгласно приложения № 2 и 3 към чл. 46, ал. 3 от наредбата. С декларацията майката заявява, че е съгласна, а бабата приема да ползва допълнителния платен (неплатен) отпуск за отглеждане на детето. Декларацията се попълва в 2 екземпляра, всеки от които се съхранява в личните досиета на деклараторите в съответните предприятия (майката и бабата). Справката се издава от работодателя в 2 екземпляра, всеки от които се съхранява в личните досиета на майката и на лицето, поело отглеждането на детето. Лицето, на което е прехвърлен отпускът по чл. 164, ал. 1 КТ, се счита за законоустановен отпуск и за това време лицето е освободено от изпълнение на трудовите си задължения. Предприятието е длъжно да разреши ползването на отпуска от деня, посочен в заявлението. Ако лицето няма право на този отпуск, предприятието е длъжно да го уведоми незабавно, като мотивира отказа си.

В чл. 53, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване е посочено, че когато допълнителният платен отпуск за отглеждане на малко дете вместо от майката (осиновителката) се ползва от бащата (осиновителя) или от лицето, което е поело отглеждането на детето, се изплаща месечно парично обезщетение в размер, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. Размерът на обезщетението, предвиден за 2007 г., е 180 лв.